

Anul I. No. 2.

15 Septembrie 1910.

👤👤👤👤👤 **CĂRTICIGA** 👤👤👤👤👤
SĂTEANULUI DOBROGEAN

==== **REVISTA** ====

∴ **Pentru educațiunea intelectuală, morală,
economică și politică a sătenilor Dobrogeni**

APARE LUNAR SUB DIRECȚIUNEA D-ilor 🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀

==== **P. V. PAPADOPOL și V. HELGIU** ====

🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀🌀 **Învățători în județul Constanța.**



SUMARUL:

Scrisoare către colegii învățători, *P. V. Paqadopol și V. Helgiu.* -Tovărășii satești, *Helgiu.* - Gospodari Dobrogeni, *P. V. P.* - Constituțiunea, *Legist.* O socio-teală, *Helgiu.* - Proverbe gospodărești, *.*. Povestea unui sac de făină, *V. H.* - Hora sătenilor din Mârleanu, *.*. Sfaturi, *.*. - Contra beției, *Folclor.* - Popa Stoica, *Bolintineanu.* - Cugetări, *.*. - Din istoricul unei mișcări, *V. H.* Din min-tea copiilor. - Știri scolare, *.*.

🌟 **Redacția și administrația : P. V. PAPADOPOL, învățător** 🌟

----- **COMUNA ANADOLCHIOI** -----

ABONAMENTUL 4 LEI ANUAL.



MANUSCRIPTELE REPUBLICATE NU SE ÎNAPŢOAZĂ.

CONSTANȚA OO ZIDOGRAFIA

„OVIDIU” B. VURVIS O 1910.

Cărticica săteanului Dobrogean

Revistă pentru educațiunea intelectuală,
morală, economică și politică a săteanului Dobrogean.

Scrisoare către colegii învățători

Convinși că sunt multe răni sociale de vindecat și în această parte a țării, că mijloacele ce le aplicăm acum pentru săltarea poporului din nevoi și luminarea lui n'ar putea fi suficient cunoscute și aplicate din cauza lipsei unui organ local de publicitate, care să lățească și să vulgarizeze diferite procedee de urmat în privință scopului ce-l urmărim de a lumina poporul, ne-am hotărât și ne-am luat noi sarcina aceasta grea de a scoate revista de față.

Pentru menținerea ei, vom depune aceeași activitate febrilă pe care am desfășurat-o de 10 ani incoace, în satele noastre.

Trebue să se știe că prin scoaterca acestei foi n'am plecat după oferte sau beneficii.

Recunoaștem însă, că un ajutor moral din partea colegilor noștri, ne este absolut indispensabil.

De accia dar, chemăm spre colaborare și pe colegii tineri și viori și pe bătrânii buni de sfat și oțeliți în lupte spre a ne da ajutorul moral, care în asemenea împrejurări se cere.

Cu răbdare dar, cu stăruință și cu credință în vremuri bune, să muncim înainte.

Petre V. Papadopol,
Vasile Helgiu.

TOVARAȘII SATEȘTI

Din zilele grele ce le poartă țărani, au isvorât cele d'întâi tovarășii satești băncile populare, cu gândul de a se ajuta sătenii la vremuri de nevoi.

Ce intrigi, ce lupte au trebuit să ducă fruntașii satelor la început, până au pus lucrul pe cale.

Dar merg încă încet. Dușmanii cari amuțiseră pentru un moment, lucrează aproape ca și înainte. Căci băncile fiind la început capitaluri mici, sătenii la vremuri de nevoi, primăvara, iarna sunt nevoiți să se ducă la negustori și la cămătari necinstiți și-și vând produsele pe lucruri de nimic.

Din pricina sărăciei băncilor, individuale fiind, oamenii cu dragoste de poporul sătesc au găsit mijlocul de a învinge această piedică prin întovărășirea mai multor bănci vecine, sub numele de: Tovărășia băncilor din plasa sau județul.

Intovărășirea băncilor, pe lângă ajutorul bănesc ce și-l pot da, mai poate înlesni ca să se cumpere pluguri, mașini, instrumente, seminte în comun și să se distribuie apoi sătenilor.

O înlesnire și mai mare prin întovărășire, va fi vinderea cerealelor în comun.

Știm toți cum prin Maiu se dă pe verde cu 4-5 lei kila de orz sau talia de ovăz. Mai știm înșelătoriile cari se fac cu predarea mărfii la șleपुरi.

Prin întovărășire, pe lângă că sătenii ar câștiga oarecare bani, apoi vor câștiga și încrederea în ei că prețuesc ca și un mare negustor cerealist și vor căpăta încredere în conducătorii lor preoți, învățători și orice alți muncitori pentru binele lor.

Voiu arăta în numărul viitor cum se fac vânzările în comun.

Belgiu



Gospodari Dobrogeni,

In cârtică dn rândul trecut, v'am făgăduit să vă scriu ceva despre datoriile părinților către copiii lor.

Iată că veni vremea acum și pentru asta.

De aceia citiți, rogu-vă, cu băgare de seamă cele ce vă scriu.

Era în anul 1898. Iarna începuse de timpuriu. Încă dela ziua sf. Cruci, care e la 14 Septembrie, bruma cădea groasă fe pământ și în fiecare dimineață ți-se părea că ninsese.

In satul Valea-Seacă, ce vine la poalele unor dealuri mari, se deschisese școala încă dela 1 Septembrie.

Locuitorii acelu sat nu și-ar fi trimes bucuroși copiii la școala, dacă preotul anume Lupu—D-zeu să-l ierte că a murit—nu le ar fi spus într'o Duminică:

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” Constanța

— *Frați creștini. Legea noastră creștinească zice: „Luminează-te și vei fi luminat“.*

Noi creștinii suntem datori să ne luminăm mintea prin învățatură, căci atunci putem pricepe mai bine toate tainele firei și putem da de rostul multor lucruri pe acest pământ.

Putem să ne indulcim traiul printr’o muncă mai chibzuită și înțeleptească.

Ce ne folosește, dacă ne vom petrece viața ca animalele? Ce numai ară, seamănă, mănâncă?

Atunci pentru ce a tot puternicul D-zeu ne-a făcut după chipul și asemănarea sa? Numai să mâncăm și să bem? Dar sufletul nostru nu trebuie îngrijit? Sufletul face și el parte din trupul nostru și deci trebuie și el hrănit. Cu ce se hrănește sufletul omului? Nu prin învățatură?

Eu însă văd cu durere că D-v. fugiți de învățatură și de aceia m’am hotărât astăzi să vă spu una și bună“.

Toți sătenii amuțiseră.

— *De azi înainte — zise preotul — nu mai calc în casa nici unui creștin din aceia, ce nu-și trimet copiii la învățatură.*

— *Ba asta nu o face părinte, că-i păcat de D-zeu să nu ne boțezi cu apa sfințită, măcar odată pe lună.*

— *Mai păcat e și mai mare răspundere am față de D-zeu când voi lăsa ca sufletele voastre, al căror păstor sunt, să se rătăcească pe căi greșite.*

Da! Voi sunteți rătăciți pe niște căi rele. Nu prea vă cunoașteți datoriile către copiii voștri.

Li lăsați să-și piardă vremea cea mai frumoasă a copilăriei în întunericul neștiinței.

Nu vreți cu niciun preț să-i dați regulat la școală, ca să-și lumineze mintea.

Și dacă chiar sunt unii din D-voastră care ’și cunosc această datorie, apoi nu cunosc allele:

Eri, am întâlnit pe drum doi copilași ducându-se spre școală. Nu-i am am cunoscut ai cui erau. Amândoi erau desculți și trențeroși.

Oare de aceia vi-i a dat D-zeu, să-i lăsați să se chinuiască pe frigul ăsta.

D-v. mai aveți datoria să îngrijiti și de sănătatea copiilor.

Mai zilele trecute învățătorul se plângea, că școlarii n’au nici cărțile trebuincioase, pe ce să învețe.

Atunci, la ce ii mai trimeteți la școală, goi, flămânzi și fără cărți.

Ce ar face căpitanul la un război, cu niște soldați goi, flămânzi și fără armele necesare de luptă ?

Deci, încă odată vă spun și cel ce are urechi de auzit să auză: „Dați-vă copiii la învățătură, îngrijiți de sănătatea lor și cumpărați-le cele necesare pentru școală“. Acestea vă sunt datoriile voastre de părinți.

Sătenii s'au despărțit pela casele lor și toată ziulică, in Duminica cea, n'a jost vorbă in sat, decât de spusele popii.

* *

Au trecut 12 ani de atunci. Învățăturile și sfaturile preotului Lupu, prinseră rădăcini în sufletul sătenilor.

Ei începuseră chiar de atunci să-și dea cu plăcere copiii la învățătură, îngrijindu-se și de sănătatea lor.

Astăzi, cei mai mulți sunt oameni cu mintea limpede și buni gospodari.

Când treci prin Valea-Seacă, îți face plăcere să stai de vorbă cu locuitorii.

Ce de case, ce de grădini frumoase au. Apoi ce local minunat de școală și-au făcut. Au și biserică mare și frumoasă, căci popa Lupu avusese grijă să strângă și puțini bani, pentru repararea bisericii vechi.

Cimitirul satului este împrejmuț cu uluci, regulat și plin de flori. Iar în mijlocul lui se înalță o cruce mare de piatră cioplită, pe care stă scris: Aci se odihnește robul lui D-zeu preotul R. Lupu care a îndemnat pe sătenii săi să inbească pe D-zeu și să-și lumineze mintea prin învățătură.

P. V. P.

CONSTITUȚIUNEA

Mama legilor țării noastre se chiamă Constituție. In Constituție sunt scrise și drepturile și datoriile țăranilor ca și a tuturor Românilor.

Așa, ca drepturi date de Constituție sunt: oricine are

drept de a scrie cărți, jurnale, fără a ponegri pe cineva. Poți să spui de cineva că a făcut ceva rău dar să fii sigur și să ai martori.

Apoi toți Românii au dreptul și dataria de a învăța carte ; mai au dreptul de a se întruni adică a se aduna mai mulți la un loc cum fac la bancă, la șezătări, la alegeri și la orice sfătuirii spre bine

Alte drepturi ale Românilor scrise în Cănstituție sunt, că numai Românii au dreptul de a cumpăra pământ ; Ovreii Armenii și alte neamuri n'au drept.

În Dobrogea au drept toți fără deosebire care s'au găsit la venirea Rămâniei. Mai scrie în Cănstituție că toți Românii sunt egali înaintea legii și datori a contribui fără deosebire la dările și datoriile statului.

Mai scrie că nimeni nu poate fi oprit sau arestat decât în puterea unui ordin judecătoresc (mandat), care trebuie să fie spus în momentul arestării sau până la 2 ore după arestare.

La domiciliul nu are drept nimeni să intre decât tot în puterea unui act judecătoresc.

Mai scrie că pământurile date țăranilor după legea din 1864 nu pot fi luate de stat decât în anumite cazuri.

Se mai spune despre secretul scrisorilor și al telegramelor, adică nimeni n'are dreptul de a citi scrisorile cuiva venite pela primării sau de a spune ce era în telegrame,

Orice om are drept de a petiționa pentru nedreptățile cari i s'ar face.

Legist

NB. Se dau informații și știri pentru orice lămuriri ale legilor.



O SOCOTEALA

Satele Mârleanu, Alimanu, Ulah-kioi, Beilic cu Demircea, Caranlâc, Bazarghian, Cuzgun, Tahe-kioi, Nastradin, Enişenlia, Asarlâc, Urluia cu Polucci au avut peste 12.000 hectare de orz și ovăz.

Hectarul producând peste 100 duble decalitri, sătenii din aceste comune au de vândut cam 1.200.000 (un milion două sute de mii) de duble decalitri sau 240.000 (două sute patru zeci mii) de hec-

tolitri. Negustorii înșelând numai câte un kilogram la hectelitrul sau la sac, face 240.000 kilograme vândute cu 8 lei sută, rămâne un câștig fără nici o muncă și o pagubă pentru săteni de 19.200 lei, adică *nouă spre zece mii două sute lei*.

Adică 1.600 lei de fiecare sat sau cam 7-8 lei de familie, dacă admitem numărul familiilor de 2.400 - 2.500 în toate satele de sus.

Adică pentru un kilogram furat la sac fiecare familie din comunele de mai sus plătesc un bir, cel mai groaznic bir, de 7 până la 8 lei.

Alte socoteli și mai triste le voi face în viitor.

Meigiu



PROVERBE GOSPODAREȘTI

Dela coada oilor, se cunoaște ciobanul bun.

În nădejdea slugii, dai de fundul pungii.

Arătura cu cât se adâncește, cu atât mai mult ne folosește.



Povestea unui sac de făină

Eri, veniam dela Dunăre într'o căruță. Căruțașul mâna de zor, ca să încarce din nou niște ovăz. Aud așa ca cum ar vorbi cineva. Mă aplec mai aproape de fundul căruței și bag de seamă că vorbiau 2 saci. Să mă credeți că dacă auziți tot felul de mașini vorbind și scârțâind, tot așa veți auzi și sacii vorbind și iacă ce spuneau:

— Măi frate, vorbi unul cusut frumos de târg și cu o marcă pe el, sărac mai eram eu odată; dar am avut noroc asta primavara și a dat moș Gheorghe 26 lei pentru mine stăpânului meu!

— Mare minciună, zise celalt sac cârpit și țesut de femea căruțașului meu; minciuna ta boerescă trece tocmai în țara nemțească; tu nu prețuești mai mult ca 80 bani.

— Hei, răspunde sacul boeresc, cel frumos, păi nu eram gol ca acum, eram plin mă, cu făină tocmai dela fabrica dela Brăila. 500 de frați am venit cu vaporu și într'o săptămână n'a mai rămas nici unul pe malul Dunării. Nu-i vorbă făina era cam amară, mi se încrețise pielea de amarăciune; și era piparata și era neagră dar moș Gheorghe cu cei 5 mâncăcioși nici se gândeau la altele.

— Și n'ai auzit cât a dat stăpânul tău atunci pe tine.

— Cum nu, 12 lei.

— Auleu, sărac de mama românului, zise sacul țărănesc, te-a cumpărat negustorul cu 12 lei și te-a vândut lui moș Gheorghe cu 26 lei. Mă gândeam eu dece moș Gheorghe nu mai leagă două în curmei. Cârciobarii îi mănâncă ce bruma muncește. Îmi vine să te dau și pe tine jos din căruța.

— Dă-măi frate cum vrei; da gândește-te că te-oiu ajuta, că de acum a lui moș Gheorghe am rămas și eu.

Moș Gheorghe oprește caii să-i adape și sacii au tăcut.

Tocmai treceau pe drum alde Nea Ghiță, Nea Marin, Stan a lui Ispas, care s'au abătut și ei pe la puț.

— Hei moș Gheorghe, zise Stan a lui Ispas bine m'au mai potcovit astăzi la șlep la Dunăre. Mi-au mâncat 75 kilograme la socoteală.

— Ei acum ai înțeles că te-au mâncat?

— Păi alaltăeri am dus la societatea dela satul „Știucă mică” o căruța și a tras sacii 735 kilograme; și astăzi am avut tot atâta marfă și mi-a dat chitanță, numai pentru 665 kilograme. M'am pus în gură o leacă, dar au sărit toți primitorii, niște jidanași și vreo doi români care, își vând sufletul la armeni și jidani, și eu a trebuit să tac. Doar bătăea era gata s'o iau.

— Și tu n'ai reclamat?

— Ei până la D-zeu îți iau sfinții sufletul.

— Da crezi că numai pe tine te-a înșelat, zise Nea Marin. Pe Vlad a lui Erghengie l'au furat din ochi cu 20 baniți, pe Ghiță Sgârie brânză cu 84 kilograme, pe Stancu Sgârcitu cu 48 kilograme.

— Și cine ți-a spus Marine, întreabă Ghiță Bundesfat.

Se spuneau Duminica trecută în cărciumă lui Ion Sugaciu.

Oamenii după ce și-au adăpat caii au plecat.

Moș Gheorghe, dă căruța îndărăt dela uluc, pune hățurile în gura sirepelor grase numai pele și vrednice să le urnești trăgând de coadă și ha, la deal.

Aud iar vorbă între sacii din căruța:

— Ai auzit ce spuneau țărani, zise sacul boeresc.

— Am auzit dar nu-mi vine a crede.

— Apoi ori tu ori moș Gheorghe stăpânul nostru, tot una: hi boean hais talașman, așa-i deprins el, românul să rabde și să trăiască pe spinarea lui altii, măi prostule, zise sacul boeresc, crezi tu că numai pe ceia care vorbeau, îi înșală la vândut negustorii și primitorii? pe toți măi, pe toți!

Și deschide-ți urechile mari și ascultă mă:

Eu ca sac purtat ce sunt, că sunt venit tocmai dela țara japonului,

am învățat multe limbi. Mai ales la Ibraila unde am stat 3 luni la o moară și o lună pe malul Dunării am învățat turcește, grecește, armeneste, jidovește, rusește și alte limbi. Și astăzi, când am ajuns noi la Dunăre tocmai vorbea un armean cu alți armeneste că un foc mare li-i la inimă; că încarcă și țărani din comuna „Știucă mică” și trebuie să ridice prețurile ca să stinghiresscă pe țărani să nu poată încărca. Și mai vorbea armeanul ca să-i înșele la cântar, da să-i înșele de să-i sacătuească la inimă. Mai ales un român, un țaran care primește acolo, îi sticleau ochii de bucurie că poate să înșele pe români și să câștige pe armeni, greci și jidani. Nu-i vorba că erau vre-o doi care nu i-ar fi tras inimă, hei dar sluga nu trebuie să întrebe pe stăpân de ce așa și nu altfel. Chiar înainte de stăpânul nostru, a descărcat alt om și la socoteală odată a strigat un armean dela șlep „cârc”.

— Și de ce a strigat „cârc”, zise sacul țărănesc cu mirare ?

Ei, dacă nu știi altă limbă degeaba. „Cârc însemnează 40 pe turcește și era poruncă să-l înșele cu 40 kilograme pe românul acela.

— Și l'a mâncat la socoteală ?

— Firește la 3 cântare în loc de 845 kilograme i-a pus 805.

— Și românul n'a înțeles că mi-se pare că știe și carte buna.

— Știe, știe dar are mesteșug la cântăreală.

— Ei ce mesteșug, zice sacul țărănesc.

— Apoi cu tine am mult de muncă, par'că ai fi un copil care merge întâi la școală, ascultă-mă nătărăule și nu fi Nea Gheorghe :

Ce a făcut moș Gheorghe azi când am ajuns la Dunărea ?

— Ne-a pus plini cu ovăz pe cântar.

— Și de ce ne-am apucat noi după ce ne-a pus ?

— De joc ca doi cheflii cu lăutari ?

— Și știi tu de ce jucam pe cântar ?

— De unde !

— Aici-i buba. Jucam mări, adică, ne juca pe cântar primitorul pentru ca să nu bage de seamă moș Gheorghe al nostru, că cârligul de sus unde-s greutatețile se ridică tot mai sus decât cârligul care vine dela zecimal; ba chiar se bătea de fierul de sus, se mai lăsa puțin în jos da tot în sus bătea, sus, sus de tot, așa că îl fura pe moș Gheorghe cu 3 kilograme la 2 saci dela cântar și cu socoteala că fiecare sac trage 2 kilograme. îl mai fură cu 2 kilograme așa că la un rând l'a furat cu 5 kilograme și l-a mai furat cu 4 kilograme că a scăzut sacii încă odată așa că în loc de 90 kilograme l-a scris 81 kilograme și la 4 rânduri l'a furat câte 9 kilograme, iar la urmă, la al 9-lea sac, îi dă colac peste pupăză îi fură încă 15 kilograme, așa că moș Gheorghe pe marfa lui de 376 kilograme a luat bani numai pentru 325, restul, de 51 kilograme i l'a furat.

— Și câte parale i-a dat, întreabă sacul țărănesc, că era tocmeala cu 8 lei suta?

— Cât i-a dat? un pahar de apă rece... și a plătit făina de astă primăvară. Adică a dat 376 kilograme a 8 lei suta, ceiace face 30 lei și 8 bani pentru 26 lei sacul de făină, luat de negustor cu 12 lei de cu primăvară.

— O muncă ietregă pe gura... răilor și dușmanilor, zise sacul țărănesc.

— Da câte mai știu eu, zise sacul boeresc, n'am timp acum, dar când vom putea și ne-om găsi la vreun drum ți-oi spune.

Moș Ghearghe fluerând un cântec din vreme, dehamă, dă caii la baltă, baba cu copiii îl chiamă la usturoiu cu oțet și saramură cu ghigoț, iar eu mă îndrept spre casă cu gândul de a spune și altor săteni ce am auzit vorbindu-se între cei doi saci și de i-oi mai prinde la vorba, să-le dau sfatul să-l știe toți.

Melgiu Mârleanu



Hora sătenilor din Mârleanu

*Veste bună frați țărani
Că scăpăm noi de jidani,
De jidani și de armeni
Ce sunt rele burueni.*

*Ne 'nșelau ei la cântar
Era greu și vai ș'amar!
Și la preț ei ne 'nșelau
Și de noi apoi râdeau.*

*Dar la sfaturile bune
S'a unit-o 'ntreagă lume
Și noi marfa ne-am vândut.
Cu preț bun, cântarul drept.*

*Trageți hora măi flăcăi
Că scăparăm de cei răi!
Țara noastră să 'nflască
România să trăiască!*

Ura.

Această horă e făcută de un țăran și cântată acum de flăcăii și oamenii toți din comuna Mârleanu, pe melodia sau glasul de horă.



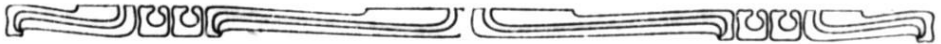
SFATURI

Chip de a păstra oule: Oul proaspăt se cufundă într'o amestecătură de 10 părți apă și o parte sare, atâta cât se duce până în fund și apoi se scoate, se șterge și se pune într'o ladă cu rumeguș de lemn.

Pentru cei cu urciori la ochi: Celor ce li se fac urciori la ochi, să-și spele pleoapele — închizând ochii — cu apă sărată.

Curgerea sângelui din nas. Se poate opri, trăgând pe nas puțină zeamă de lămâe sau apă, în care am topit piatră acră (o linguriță de praf de piatră acră bine pisată) la un litru de apă.

Se mai pot pune cârpe ude, pe frunte și pe tâmple. Dacă scurgerea sângelui nu se oprește, atunci trebuie chemat doctorul.



CÂNTECE ÎMPOTRIVA BEȚIEI

Bețivul când este beat

Se crede că-i împărat.

*Frunză verde lemn domnesc
Cum mă 'mbăt, mă și fălesc
Că am car cu șase boi
Și eu n'am măcar nici doi
Că am oi la trei ciobani
Și eu n'am nici doi cârlani
Și-n punguță nici doi bani
Că dacă prind câte un franc
Repede pe gât îl trag.*

*Frunză verde de pasat
Când is beat, is împărat
Si stau cu prinții la șfat
Când is treaz, is supărat
Par'că toți mă bat din sat.
Cum am prins a bea rachiu
De mine nu vreau să știu
Iară vin când prind a bea
Nimic nu stă în calea mea.*

ANTON C. DIAMANDOPOL

AVOCAT

STRADA VASILE ALEXANDRI, 17

CONSTANȚA

POPA STOICA

Pe o vale verde, sub stejari bătrâni
 Trece Popa Stoica, cu trei mii Români.
 Luna plină 'naltă discul ei pe munte
 Stoica stă la masă cu cei mai de frunte
 Acolo eroul, oaspeții beau vin
 Pentru a lor țară, ei pe rând închin
 Un sol turc ajunge ș'astfel le vorbește:
 „Cu cincizeci mii de oameni, Pașa vă lovește.
 Armele depuneți, primiți a vă da
 Căci cu caii numai, vă vor sfărăma.
 Padișahul viața vouă dăruește“.
 Inșă Popa Stoica, astfel îi vorbește:
 Fii României, nu dau arma lor
 Fără să se bată. Ei cu dânsa mor
 Zice, sună'n cornu-i. Cei trei mii s'adună
 Ei se bat în noapte, la raze de lună.
 Când pe cerul negru, zorile resfir
 Coarnele de aur și de trandafir
 Caii peste câmpuri de turci învelite
 Inotau în sânge, până la copite
 Popa Stoica luptă; moș bravii Români
 Inșă ca vitejii cu armele în mâni
 Pașa zice Popei „Vino tu la mine
 Armele depune; un viteaz ca tine
 E păcat să moară“. Popa cu arma 'n mâni
 Moare cum muriră, cei trei mii Români.

(D. Bolintineanu)



CUGETĂRI

Cel ce muncește pentru binele public, e dușmănit de toată lumea și trebuie să se aștepte la fel de fel de întâmplări, ca în război.

Dar el trebuie mereu să lucreze. Orice nouă creațiune, e o nouă victorie. Înainte! Iată deviza sa.

Laubé.

Fiecare își făurește singur norocul.

Régnier.

Faceți danie, însă dacă vă e cu puțință, scapați pe sârmanul de rușinea de a vă cere, intinzându-și mâinile.

Diderot.

Să nu te increzi niciodată în acel care și-a călcat odată credința.

Shakespeare.

Omul absurd este acela, care nu se schimbă niciodată.

Barthélemy



Din istoricul unei mișcări a sătenilor

Vânzarea cerealelor sătenilor din comuna Mârleanu

În ziua de 26 Iulie anul acesta s'au adunat sătenii la școală, unde în urma sfaturilor date de controlorul Voiculescu dela Brăila și a învățătorului și primarului, ei s'au hotărât, ca să-și vândă produsele cu toții în comun prin banca populară „Mârleanu”. S'a mai hotărât ca să aducă un șlep pentru a pune bucatele. Această hotărâre au luat-o deoarece negustorii cumpărau în localitate cu 6 lei suta de orz și tot atât de ovăz.

A două zi, 27 Iulie, înștiințați fiind de către mișiți, negustorii s'au prezentat în comună, ridicând prețurile la 8 lei suta și au început a umbla din arman în arman spre a arvonii pe locuitori.

Sătenii, îndârjiți că dacă nu se adunau ei la școală, era să-și vândă bucatele pe preț de nimic, n'au vrut să-i ia arvonă ca altădată decât vre-o 10-12 din tot satul de 300 familii. De notat că în acest timp, la Brăila se vindea atât orzul cât și ovăzul cu 10.20 – 10.60 suta.

În ziua de 12 August sosind două șlepuri mici, negustorii au ridicat prețurile la 9 lei suta kgr. de orz și 8.50 suta ovăz.

Au început greutățile: perceptorul a oprit de a se încărea pe motiv că banca populară n'ar avea destulă garanție de a-și plăti sătenii datoriile către stat.

În urma unei declarații a comitetului băncii populare că până la 12 a lunii se vor achita datoriile sătenilor care-și depun bucatele spre a se vinde prin bancă, administrația financiară a ordonat percepteurului de a lăsa liberă încărcarea.

Această libertate era numai o formă, caci percepteurul umbla din arman în arman și silea pe locuitori a.și duce bucatele la negustori.

În ziua de 16 August au început încărcările. Piedicele puse de negustori, misiți și chiar săteni cumpărați de negustori au fost peste închipuire de mari. Șlepu de ovăz a fost încărcat în 10 zile, iar cel de orz în 18 zile.

În ziua când s'a isprăvit de încărcat șlepu de ovăz, negustorii au scăzut prețurile cu 50 bani la sută.

Șlepu de ovăz s'a vândut cu 9.55, pus în șlepu cumpărătorului, rămânând sătenii a primi cam 8.20 lei, restul fiind cheltueli. Au câștigat sătenii 20 bani peste ceiace dau negustorii. În acest timp și-au avut o cântăreală foarte cinstită; iar orzul s'a vândut cu 9.50 suta, rămânând sătenii a primi 8.50 pe suta sau un câștig de 50 bani la sută peste prețurile date de negustori.

Pe când se făceau încărcări la punctul Mârleanu, prin stăruință președintelui băncii populare Oltina I. Popescu și a d-lui D. Butărescu proprietar, s'au început încărcări și la punctul Oltina. Acolo încarcă sătenii din comunele Parakioi, Ghiuvegea, Satu-Nou, Lipnița, Regepcuius și Dobromir.

Dela 14 Septembrie au reînceput încercările și la Mârleanu. Acum nu mai încarcă numai sătenii din Mârleanu, ci din toate comunele care aduc bucatele la punctul Mârleanu, adică Beilic, Aliman, Cuzgun, Caranlâc, Enișenlia cu satele Bazarghian, Asarlâc, Ciucurkioi, Tekekioi, Nastradin și Vlaskioi.

Vestea rea dusă de negustori și misiți, că banca populară Mârleanu i-a păgubit pe săteni s'a spulberat acum.

Ca un puhoiu, tovărășia sătanilor se întinde. Sperăm și credem că va învinge toate piedicale.

Băncile populare respective se vor uni în federală într'un viitor apropiat pentru a scăpa pe sătenii de rana cea mai adâncă, înșelătoriile la cântar și vinderea bucatelor cu prețuri cum le plăceau negustorilor streini de țara și neam.

În numărul viitor vom publica bilanțul primei vânzări în comun a cerealelor și vom da în vileag pe toți dușmanii băncilor cari în loc de a ajuta se plimbă în trăsuri cu streinii și vând neamul.

Voiu vorbi și despre rezultatele băncii populare Oltina, care încărcările din urmă le face în comun cu banca populară Mârleanu.

Președintele băncii populare, MÂRLEANU.

Din mintea copiilor

Învățătorul la un examen :

Ia ascultă băete ! Dacă tu ai un măr și fratele tau îți mai da două mere, câte mere ai atunci ?

Elevul : (da din cap).

Învățătorul : N'ai înțeles baete ce te întreb ?

Elevul : (posomorât) Ba am înțeles, dar fratele meu când are ceva, nu-mi da mie nici odată !

*
* *

— Ce ceartă era pe stradă Ionica ? întreba tatăl pe copilul sau, pe care îl trimisese la târg, să cumpere ceva.

— Ce să fie tată ! la cineva șterpelise punga cu bani, dela o femeie și-l duceau gardiștii la poliție.

— Auzi, zise tatăl, și era mare pungașul ?

— Cam ca matale tată, raspunse băiatul cu seriozitate.

ȘTIRI ȘCOLARE.

Se aduce la cunoștința d-lor învățatori, ca pe viitor se va da o mai mare atențiune din partea organelor de control ale învățământului, lucrărilor grafice ale elevilor din școalele primare.

În curând vor apare în „Monitorul oficial“ modificările programelor în vigoare, ale învățământului primar.

Și anul acesta Cassa școalelor a distribuit în județ cărți, în mod gratuit, pentru elevii săraci de 1171 lei.

Învățătorului titular Gh. Cârnu dela Nazarcea i-s'a acordat de Minister un concediu de 2 luni.

Mai multe localuri de școli dovedindu-se improprii, de către serviciul tehnic al județului. s'au luat măsuri pentru închirierea altora.

Pe viitor corespondența școalelor particulare și azilurilor confesionale, se va trimete prin dirigenția școalei publice din localitatea respectivă.

D-l D. Găldău, învățător, a fost transferat la Bughea de sus Câmpulung.

Volumul cu piesele „Crăciunul“ și „Unirea Principatelor“ de P. Papadopol, se află de vânzare la autor, cu prețul de 50 bani exemplarul.

În comuna Dobromir e vorba să se înființeze câte o cooperativă de consum. Dorim inițiatorilor o bună reușită.